

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԵՎ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱՅԻ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՑԱՆՑ

Ստամբուլյան հակակոռուպցիոն գործողությունների ծրագրի մոնիթորինգի երրորդ փուլ

Հայաստանի բարեփոխումների իրավիճակը ըստ 16-րդ լիազուսարում գրանցված մոնիտորինգի արդյունքների

#	Աջաջարկության բովանդակությունը	Իրավիճակը ըստ մոնիտորինգի արդյունքների
1	<p><i>Նոր ռազմավարության մասին բովանդակալից խորհրդակցություններ կազմակերպել պետական մարմինների եւ ոչ պետական ոլորտի գործընկերների, այդ թվում՝ քաղաքացիական հասարակության, գործարար ոլորտի եւ միջազգային գործընկերների հետ՝ ռազմավարության շրջանակներում ճիշտ առաջնահերթությունների վրա շեշտադրում կատարելու եւ այն իրականացնելու հարցում հասարակության աջակցությունից օգտվելու նպատակով</i></p> <p><i>Նոր ռազմավարության իրականացման նպատակով ապահովել համակարգման եւ մոնիթորինգի ամուր մեխանիզմի, այդ թվում՝ կատարողականի գնահատման մի շարք ցուցանիշների առկայությունը, ինչպես նաեւ անցկացնել հարցումներ եւ ապահովել հասարակական կազմակերպությունների ներգրավվածությունը</i></p> <p><i>Ձեւավորել ռազմավարության իրականացման բյուջե, այդ թվում՝ բավարար մարդկային եւ ֆինանսական միջոցներ՝ պետական բյուջեից անհրաժեշտ ֆինանսավորում ապահովելու նպատակով:</i></p>	առաջընթաց
2	<p><i>Ընդհանուր հարցումներից բացի՝ հանձնարարել որոշակի բարձր ռիսկային բնագավառներում հարցումների անցկացում՝ հակակոռուպցիոն քաղաքականության եւ միջոցառումների</i></p>	առաջընթաց

	<p><i>մշակմանն ու մոնիթորինգի իրականացմանն օժանդակելու նպատակով</i></p> <p><i>Աջակցել ՀԿ-ներին կոռուպցիայի վերաբերյալ իրենց հետազոտություններում</i></p> <p><i>Կառավարության կողմից հանձնարարված եւ ՀԿ-ների կողմից անցկացված հարցումների արդյունքներն օգտագործել նոր ռազմավարության մշակման եւ դրա իրականացման մոնիթորինգի համար, ինչպես նաեւ դրանք հրապարակել կոռուպցիայի դեմ պայքարի խորհրդի կայքում</i></p>	
3	<p><i>Կոռուպցիայի դեմ պայքարի խորհրդում մասնակցելու ավելի լայն հնարավորություններ տրամադրել ՀԿ-ներին</i></p> <p><i>Նոր ռազմավարության մեկնարկի ժամանակ կազմակերպել հանրային իրազեկվածության արշավներ՝ կոռուպցիայի նկատմամբ անհանդուրժողականության մասին Կառավարությունից քաղաքացիներին ազդեցիկ ուղերձ հղելու նպատակով</i></p> <p><i>Աջակցել նոր ռազմավարության իրականացմանը՝ կազմակերպելով հանրային իրազեկման կանոնավոր արշավներ՝ կոռուպցիոն իրավիճակներում հայտնվելիս գործնական լուծումների, քաղաքացիների իրավունքների եւ պարտականությունների վերաբերյալ</i></p>	առաջընթաց
4	<p><i>Ապահովել, որ Կոռուպցիայի դեմ պայքարի խորհուրդը գլխավորի հակակոռուպցիոն ռազմավարության համակարգումը եւ դրա մոնիթորինգը, կանոնավոր տեղեկացնի պետական մարմիններին եւ հանրությանը դրա իրականացման ընթացքում ունեցած առաջխաղացումների եւ ծագած մարտահրավերների մասին, ինչպես նաեւ անհրաժեշտության դեպքում միջոցներ ձեռնարկի՝ դրա իրականացումը խթանելու համար</i></p> <p><i>Հակակոռուպցիոն ռազմավարության համակարգման եւ մոնիթորինգի մշտական քարտուղարությանը օժտել հակակոռուպցիոն քաղաքականության համակարգման եւ մոնիթորինգի իրականացման հստակ լիազորություններով, ինչպես նաեւ արդյունավետ եւ անկախ աշխատանքի համար տրամադրել անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ</i></p> <p><i>Ամրապնդել ոլորտային հակակոռուպցիոն միջոցառումներ մշակելու եւ իրականացնելու՝ պետական մարմինների կարողությունը, նրանց տրամադրել վերլուծական եւ մեթոդաբանական աջակցություն, ապահովել հակակոռուպցիոն կենտրոնների եւ պետական մարմիններում էթիկայի հանձնաժողովների միջուկ աշխատանքների համակարգումը եւ</i></p>	առաջընթաց

	<p><i>իրավապահ մարմինների հետ համագործակցությունը</i></p> <p><i>Ստեղծել դոնորների համակարգման մեխանիզմ՝ ապահովելու համար դոնորների արդյունավետ աջակցությունը հակակոռուպցիոն ռազմավարության եւ հակակոռուպցիոն, բարեխղճության մակարդակի բարձրացման ու արդյունավետ կառավարման այլ ծրագրերի իրականացմանը [Կառավարությունը խնդրում է ավելի հստակ առաջարկություն ներկայացնել]</i></p>	
5	<p><i>Առանց հապաղելու ներդնել կոռուպցիոն իրավախախտումների համար իրավաբանական անձանց պատասխանատվության (քրեական, վարչական կամ քաղաքացիական) ենթարկելու ինստիտուտը՝ միջազգային չափանիշներին համապատասխան, եւ հնարավորություն տալ իրավապահ մարմիններին արդյունավետորեն իրականացնելու կոռուպցիոն այն դեպքերի իրավական հետապնդումը, որոնցում ներգրավված են իրավաբանական անձինք:</i></p> <p><i>Միջազգային չափանիշներին ամբողջությամբ համապատասխանեցնել ազդեցությունը շահադիտական նպատակով օգտագործելու վերաբերյալ դրույթները:</i></p> <p><i>Մշակել վերապատրաստման ծրագիր եւ կազմակերպել վերապատրաստման դասընթացներ քննիչների եւ դատախազների համար կաշառակերության հետ կապված այն հանցագործությունների բացահայտման, քննության եւ հետապնդման վերաբերյալ, որոնց դեպքում կաշառքն ընդամենը առաջարկվել է կամ խոստացվել, ինչպես նաեւ ազդեցությունը շահադիտական նպատակով օգտագործելու դեպքերի վերաբերյալ, ինչպես նաեւ մշակել ուղեցույցներ քննիչների, դատախազների եւ դատավորների համար՝ այդ հանցակազմերի կիրառման մասին:</i></p> <p><i>Հեշտացնել նոր ներդրված դրույթներին, ինչպես նաեւ նախկինում գոյություն ունեցող կոռուպցիայի հանցակազմերի նոր տարրերին համապատասխանող հանցագործությունների բացահայտումը եւ քննությունը՝</i></p> <p><i>i) խրախուսելով, որ իրավապահ մարմինները եւ դատախազությունը ցուցաբերեն նախաձեռնողական մոտեցում, մասնավորապես՝ վերլուծական գործիքների ավելի լայն կիրառման միջոցով,</i></p> <p><i>ii) իրավապահ մարմինների կողմից ձեռք բերված հետախուզական տեղեկություններից բացի</i></p>	առաջընթաց

	<p><i>ավելի</i></p> <p><i>ակտիվորեն օգտագործելով հանցագործությունների բացահայտման այլ գործիքներ, ինչպիսիք լրատվական միջոցների հաղորդումները, այլ իրավասու մարմիններից ստացված տեղեկությունները, հարկային տեսուչների, աուդիտորների եւ ֆինանսական հետախուզության մարմինների կողմից փոխանցված նյութերը, Կառավարության պաշտոնական կայքերով եւ թեժ գծերով ստացված բողոքները, ինչպես նաեւ բողոքարկման այլ մեխանիզմներով ստացված տեղեկություններն են:</i></p>	
6	<p><i>Ապահովել, որ անձեռնմխելիության ընթացակարգերը չխոչընդոտեն կոռուպցիայի վերաբերյալ գործերի բարեհաջող քննություն եւ հետապնդում իրականացնելը:</i></p>	առաջընթաց
7	<p><i>Ուսումնասիրել ֆինանսական քննության ընթացքում բանկային գաղտնիքի վերացման եւ ֆինանսական ու առևտրային տվյալների մատչելիության համար կիրառվող կանոնները եւ ներկայումս դրանց կիրառության ձևեր՝ ապահովելու համար, որ գործընթացը լինի պարզ եւ իրականացվի հետևողականորեն, ինչպես նաեւ չխոչընդոտի քննիչների եւ դատախազների աշխատանքը բարդ կոռուպցիոն հանցագործությունները քննելիս:</i></p> <p><i>Իրականացնել քննիչների եւ դատախազների վերապատրաստում՝ բարդ ֆինանսական գործերով քննություն եւ դատական կարգով հետապնդում իրականացնելու վերաբերյալ, եւ ձեռնարկել քայլեր՝ ապահովելու նման քննության իրականացումը հարկ եղած դեպքերում եւ համապատասխան մարդկային եւ ֆինանսական ռեսուրսների հատկացումը, այդ թվում՝ դատահաշվապահական փորձաքննության իրականացման հնարավորության եւ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում փորձի առկայությունը:</i></p>	առաջընթաց չի գրանցվել
8	<p><i>Հակակոռուպցիոն գործունեություն իրականացնելու հարցերով մասնագիտացման կարողությունների հզորացում իրավապահ եւ դատախազական մարմիններում:</i></p> <p><i>Խթանել իրավապահ մարմինների եւ հսկողություն իրականացնող մարմինների միջեւ համագործակցությունը կոռուպցիոն բնույթի հանցագործությունները բացահայտելու, դրանց վերաբերյալ գործերը քննելու եւ քրեական հետապնդում իրականացնելու հարցում:</i></p> <p><i>Խրախուսել, որ քրեական գործով քննություն եւ քրեական հետապնդում իրականացնող մարմինները կոռուպցիայի դեմ պայքարեն առավել նպատակային ու նախաձեռնողական</i></p>	առաջընթաց չի գրանցվել

	<p>ձեռով՝ հիմնական ուշադրությունը սեւեռելով բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց, պետական կառավարման, տնտեսության ու հիմնական ռիսկային ոլորտների վրա:</p>	
9	<p>Ապահովել համապարփակ վիճակագրության վարում կոռուպցիոն բնույթի հանցագործությունների վերաբերյալ. Կառավարությունը պետք է տրամադրի այն տվյալները, որոնք թույլ են տալիս որոշել հետեւյալը՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - կասկածյալի/մեղադրյալի/դատապարտյալի պաշտոնը/կոչումը/զբաղմունքը. - յուրաքանչյուր իրավախախտման համար իրականացված քննության, քրեական հետապնդման եւ ներկայացված մեղադրանքների թիվը. - կիրառված պատժամիջոցները. - կաշառքի չափը եւ (կամ) հանցագործի կողմից պատճառված վնասը, եւ - առգրավված եւ բռնագրավված գույքի արժեքը: 	առաջընթաց
10	<p>Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին օժտել իրավունքով եւ տրամադրել կարողություններ՝ գույքի հայտարարագրերը ստուգելու, օրենսդրության մեջ կանոններ ներդնելու եւ գույքի հայտարարագրերը չներկայացնելու կամ դրանցում կեղծ կամ ոչ ամբողջական տեղեկություններ ներկայացնելու դեպքում պատժամիջոցներ կիրառելու համար</p> <p>Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի համար նախատեսել անկախ բյուջե, որի միջոցներից հնարավոր կլինի ապահովել անհրաժեշտ մարդկային, ֆինանսական եւ տեխնիկական ռեսուրսները</p> <p>Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովին կամ որեւէ այլ մարմնի նշանակել պետական կառավարման ամբողջ համակարգում հանրային ծառայության ընդհանուր չափանիշների եւ գործելակերպերի խթանումը եւ դրանց կատարման նկատմամբ հսկողության իրականացումն ապահովելու համար</p>	սահմանափակ առաջընթաց
11	<p>Ապահովել, որ հանրային կառույցների էթիկայի հանձնաժողովները գործեն ինչպես հարկն է, սահմանել դրանց իրավասությունները, դրանց ստեղծման եւ գործունեությանն առնչվող կանոնները, դրանց դերը շահերի բախմանն առնչվող հարցերի լուծման գործում, հանրային ծառայողների նկատմամբ կիրառվող սահմանափակումները եւ պատժամիջոցները, ինչպես</p>	առաջընթաց չի գրանցվել

	<p>նաեւ սահմանել իրենց գործունեության վերաբերյալ համակարգող մարմին եւ հանրությանը հաշվետվություններ ներկայացնելու նրանց պարտավորությունը</p> <p>Նշանակել էթիկայի հանձնաժողովների գործունեության համակարգման համար պատասխանատու մարմին, որը կապահովի մեթոդաբանական ուղղորդում եւ վերապատրաստում՝ իրականացնելով էթիկայի հանձնաժողովների արդյունավետության մոնիթորինգ եւ գնահատում</p> <p>Ստեղծել էթիկայի հանձնաժողովների միջեւ համակարգման մեխանիզմ, յուրաքանչյուր պետական մարմնում ստեղծել մարդկային ռեսուրսների կառավարման վարչություններ, ինչպես նաեւ հակակոռուպցիոն կենտրոններ</p>	
12	<p>Մշակել էթիկայի կամ վարքագծի կանոնագրքեր՝ «Հանրային ծառայության մասին» օրենքով (4-րդ հոդված) ամրագրված հանրային ծառայողների առանձին կատեգորիաների համար</p> <p>Վերանայել եւ թարմացնել հանրային ծառայողների հատուկ կատեգորիաների համար մշակված վարքագծի կանոնագրքերը՝ իրավական դաշտում առկա անհամաձայնությունները վերացնելու եւ դրանք «Հանրային ծառայության մասին» օրենքին համապատասխանեցնելու նպատակով</p> <p>Հանրային պաշտոն գրադեցնող անձանց տրամադրել վերապատրաստման գործնական դասընթացներ՝ էթիկայի կանոնագրքի գործնական կիրառության վերաբերյալ</p>	սահմանափակ առաջընթաց
13	<p>Հստակ կանոններ մշակել այն պաշտոնների վերաբերյալ, որոնց համար նշանակումները պետք է համարվեն արժանիքների վրա հիմնված նշանակումներ, եւ ապահովել դրանց գործնական կիրառումը, վարել արժանիքների վրա հիմնված նշանակումների մասին գրառումներ</p> <p>Ապահովել, որ թափուր պաշտոնների մեծ մասի համար համալրումը կատարվի մրցութային կարգով, եւ նշանակել ծառայության թափուր պաշտոնների համար համալրման գործընթացի համակարգման եւ մոնիթորինգի իրականացման համար պատասխանատու մարմին</p> <p>Մշակել ուղեցույցներ՝ ընտրության գործընթացում բարեխղճության եւ էթիկայի նորմերի պահպանման առումով թեկնածուների կարողությունները գնահատելու համար</p>	սահմանափակ առաջընթաց
14	Մշակել շահերի բախման եւ հայտարարագրման ընթացակարգերի հետ կապված հստակ	առաջընթաց չի

	<p>իրավական նորմեր՝ հանրային ծառայողների տարբեր կատեգորիաների համար՝ ներառյալ այնպիսի բարձր ռիսկային ոլորտները, ինչպիսիք են պետական գնումների ընթացակարգը եւ հանրային պաշտոն զբաղեցնող այն անձինք, ովքեր վերադասներ չունեն</p> <p>Առանց հապաղելու վերլուծել «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի կիրառումը եւ բացահայտել տարբեր օրենքներում, ինչպես, օրինակ՝ «Քաղաքացիական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում, «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՀՀ օրենքում, «Համայնքային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում, «Մահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքում, ՀՀ դատական օրենսգրքում եւ «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքում առկա անհամապատասխանությունները եւ վերանայել օրենսդրությունը՝ հայտնաբերված թերությունները շտկելու նպատակով</p>	գրանցվել
15	<p>Յուրաքանչյուր հանրային կառույցում, աստիճանակարգային (հիերարխիկ) շղթայից դուրս, ստեղծել կոռուպցիայի դեպքերի մասին հաղորդելու հատուկ ուղիներ եւ հանրային ծառայողների շրջանում նախաձեռնել քարոզարշավ՝ այդ միջոցների մասին իրազեկման մակարդակի բարձրացման ուղղությամբ</p> <p>Ընդունել օրենքներ եւ գործնական մեխանիզմներ՝ խախտումների մասին տեղեկացնող անձանց պաշտպանության համար</p>	առաջընթաց չի գրանցվել
16	<p>Բոլոր հանրային ծառայողների կամ նրանց մեծամասնության համար ապահովել հակակոռուպցիոն եւ էթիկայի կանոնների վերաբերյալ վերապատրաստում (կապված էթիկայի կանոնագրքերի մասին իրազեկելու հետ). հանրային ծառայողների տարբեր կատեգորիաների համար, ինչպիսիք հանրային պաշտոն զբաղեցնող նորանշանակ անձինք, էթիկայի հանձնաժողովի անդամները, ներքին աուդիտորներն են, ինչպես նաեւ այնպիսի բարձր ռիսկայնության ոլորտների պաշտոնյաները, ինչպիսին պետական գնումների ոլորտն է, պետք է մշակվեն տարբեր ծրագրեր. խորհրդատվական ծառայություններ մատուցել բարձրաստիճան պաշտոնատար եւ քաղաքական պաշտոն զբաղեցնող անձանց համար:</p> <p>Նոր հակակոռուպցիոն ռազմավարության մեջ ընդգրկել հակակոռուպցիոն գործողությունների, շահերի բախման, էթիկայի կանոնների վերաբերյալ վերապատրաստման կատարողականի չափերի ցուցանիշներ (քանակական եւ որակական)՝ ներառյալ հանրային կառավարման ոլորտում էթիկայի չափանիշների վրա վերապատրաստման ունեցած</p>	սահմանափակ առաջընթաց

	<p>ազդեցությունը, եւ նշանակել վերապատրաստման գործընթացը համակարգելու եւ դրա նկատմամբ մոնիթորինգ իրականացնելու համար պատասխանատու մարմին:</p>	
17	<p>Ապահովել կարգավորման ազդեցության պատշաճ գնահատում՝ նախքան օրենսդրության ընդունումը եւ օրենսդրական դաշտի՝ հնարավորինս ի շահ Հայաստանի, գործարար ոլորտի կայունացումը:</p> <p>Շարունակել ներդնել էլեկտրոնային կառավարման գործիքներ՝ Կառավարության բյուրոկրատիայի հետ հաճախորդների առնչակցության մակարդակը եւ կոռուպցիոն ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով:</p> <p>ԲԿԳ ազգային հարթակը դարձնել գործող եւ արդյունավետ ֆորում՝ քաղաքականության նախաձեռնությունները քննարկելու եւ էլեկտրոնային կառավարմանը, թափանցիկությանը եւ հաշվետվողականությանն առնչվող նախաձեռնությունների իրականացումը մոնիթորինգի ենթարկելու համար:</p> <p>Ավարտին հասցնել տեսչական բարեփոխումները՝ համապատասխան շահագրգիռ անձանց ներգրավվածությամբ:</p> <p>Ավարտին հասցնել հարկային եւ մաքսային ոլորտի բարեփոխումներն ու ապահովել դրանց գործնականում իրականացումը:</p>	սահմանափակ առաջընթաց
18	<p>Ապահովել, որ Վերահսկիչ պալատը աուդիտ իրականացնելիս ուշադրություն դարձնի «խարդախության» եւ «կոռուպցիայի դեպքերի» բացահայտմանը. կատարելագործել կոռուպցիայի դեպքերի վերաբերյալ կասկածների մասին իրավապահ մարմիններին ահազանգելու՝ Վերահսկիչ պալատի մեխանիզմները. ապահովել, որ Վերահսկիչ պալատի փորձն օգտագործվի հանրային ծառայողների համար վերապատրաստման ծրագիր մշակելիս, եւ որ Վերահսկիչ պալատը համագործակցի ներքին աուդիտի նոր ստորաբաժանումների հետ:</p> <p>Շարունակել իրականացնել պետական կառավարման համակարգում արդյունավետ ֆինանսական վերահսկողության եւ ներքին աուդիտի համակարգի ներդրմանն ուղղված միջոցառումներ՝ Պետական ներքին ֆինանսական հսկողության համակարգի ներդրման 2011–2013 թթ.-ի ռազմավարության եւ գործողությունների ծրագրի համաձայն՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով ֆինանսական վերահսկողության համակարգի նախագծմանը,</p>	սահմանափակ առաջընթաց

	<p><i>առկայությանը, անխափան աշխատանքին եւ թերությունների մասին հայտնելու թափանցիկությանը:</i></p> <p><i>Շարունակել նախատեսել բավարար մարդկային ռեսուրսներ՝ կենտրոնական եւ տեղական մակարդակում պետական կառավարման մարմինների մոտ ներքին աուդիտ իրականացնելու համար, կատարելագործել ներքին աուդիտորների որակավորման ծրագիրը, ապահովել համապատասխանության աուդիտների որակյալ իրականացումը:</i></p> <p><i>Շարունակել կոռուպցիայի կանխարգելմանն առնչվող վերապատրաստման դասընթացներ կազմակերպել կենտրոնական եւ տեղական իշխանություններում վարչական մարմինների ղեկավարների եւ վարչական մարմինների ֆինանսական կառավարման աշխատակազմի համար:</i></p>	
19	<p><i>Ավարտել էլեկտրոնային գնումների համակարգի վերանայման եւ կատարելագործման գործընթացը՝ ապահովելով, որ այն արտացոլի միջազգային լավագույն գործելակերպը, այդ թվում՝ մինչեւ պայմանագրի կնքումը գնումների գործընթացի բոլոր փուլերի էլեկտրոնային եղանակով իրականացումը, եւ էլեկտրոնային գնումների համակարգի պարտադիր օգտագործումը կիրառել պետական գնումներին մասնակցող բոլոր կազմակերպությունների նկատմամբ:</i></p> <p><i>Ապահովել գնումների վերաբերյալ համապատասխան բոլոր ծանուցումները, տվյալները եւ վիճակագրական տվյալները ժամանակին հրապարակելը Կառավարության համապատասխան ինտերնետային կայքում՝ հայերենով եւ անգլերենով:</i></p> <p><i>Ապահովել, որ գնումների համակարգողներն ու գնումներում ներգրավված մյուս բոլոր անձինք եւ գնումների խորհրդատուներն ստանան համարժեք վերապատրաստում (այդ թվում՝ գնումների վերաբերյալ կանոնների ու ընթացակարգերի գործնական կիրառման առնչությամբ):</i></p> <p><i>Ներդնել լրացուցիչ երաշխիքներ (օրինակ՝ ԳԱԿ-ի ինժեներների եւ (կամ) գնումների մասնագետների կողմից մրցույթի փաստաթղթերի կամրնտիր քննություն)՝ ապահովելու համար տեխնիկական մասնագրերի եւ մրցույթի պահանջների անաչառությունը:</i></p> <p><i>Ներդնել ձեւական եւ պարտադիր հայտարարություններ շահերի բախման վերաբերյալ՝ ԳԱԿ-ի բոլոր անդամների, Գնումների բողոքարկման խորհրդի, մրցութների գնահատողների, գնում</i></p>	սահմանափակ առաջընթաց

	<p>կատարող կազմակերպությունների ղեկավարների եւ հանրային հատվածի գնումների գործընթացներում ներգրավված ցանկացած այլ անձի համար: Ապահովել այս հայտարարությունների հավաստումը եւ հրապարակումը, ներդնել շահերի բախման վերաբերյալ հայտարարությունների խախտումների համար պատժամիջոցներ:</p> <p>Ուժեղացնել մրցակցությունը կիսամենաշնորհային/ կիսախմբաշնորհային ոլորտներում:</p> <p>Նշանակալիորեն նվազեցնել մեկ աղբյուրից գնումների եւ բանակցային ընթացակարգի կիրառումն առանց ծանուցման:</p>	
20	<p>Վերլուծել եւ հետազայում վերանայել «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքը՝ այն միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցնելու նպատակով, որպեսզի ապահովվի գործող կանոնակարգերի հստակությունը եւ նվազեցվեն առկա խոչընդոտները, այդ թվում՝ նախատեսվեն էլեկտրոնային հարցումներ եւ հանրային շահերին համապատասխանության մասով ստուգում, ընդունել տեղեկատվության ազատության մասին օրենսդրության կիրարկման համար անհրաժեշտ ենթաօրենսդրական ակտեր:</p> <p>Ապահովել պետական մարմինների կողմից տեղեկությունների պրոակտիվ հրապարակումը, հստակեցնել հաշվառման փաստաթղթերը վարելու եւ գաղտնագրման համակարգն ու պետական մարմիններում ներդնել հանրամատչելի տեղեկությունների ռեգիստրներ, քննարկել տեղեկությունների պրոակտիվ հրապարակման միասնական պորտալի ստեղծումը:</p> <p>Ապահովել տեղեկությունների մատչելիության իրավունքի իրականացման նկատմամբ արդյունավետ հսկողություն եւ վերահսկողություն, ինչպես նաեւ պարտադիր ուժ ունեցող որոշումներ կայացնելու համարժեք լիազորություններ եւ ռեսուրսներ, յուրաքանչյուր գերատեսչությունում ապահովել տեղեկատվության ազատության ապահովման համար պատասխանատու պաշտոնատար անձանց նշանակումը՝ Օրենքի 13-րդ հոդվածի պահանջներին համապատասխան:</p> <p>Բարձրացնել հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց իրազեկությունը՝ Կառավարությունում բաց եւ թափանցիկ գործունեություն իրականացնելու մշակույթը խթանելու նպատակով, ինչպես նաեւ իրականացնել տեղեկատվության ապահովման համար պատասխանատու պաշտոնատար անձանց եւ հանրային պաշտոն զբաղեցնող՝ տեղեկատվության մատչելիության հետ կապված հարցերով զբաղվող այլ անձանց պարբերական վերապատրաստում:</p>	սահմանափակ առաջընթաց

	<p>Ապահովել հանրային ռեսուրսներն օգտագործող կազմակերպությունների թափանցիկության վերաբերյալ դրույթների գործնական կիրառումը (Օրենքի 1.2 հոդված):</p>	
21	<p>Ապահովել կուսակցությունների կողմից իրենց ֆինանսական տվյալների, այդ թվում՝ բանկային փոխառությունների, ինչպես նաև հիմնադրամների, ասոցիացիաների ու դրանց հետ կապված այլ մարմինների հետ կնքված պայմանագրերի հրապարակումը:</p> <p>Ապահովել նախընտրական քարոզչության ֆինանսավորման եւ անկախ մարմնի կողմից կուսակցությունների ֆինանսավորման իրական եւ անկախ մոնիթորինգի իրականացումը բավարար թվով աշխատակիցներով, նյութական ռեսուրսներով եւ ուժերով՝ ակտիվորեն վերահսկելու այդ ֆինանսավորումը, քննելու կուսակցությունների ֆինանսավորման կարգավորումների ենթադրյալ խախտումները եւ կիրառել պատժամիջոցներ: Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությանը առնվազն պետք է տրվի լիազորություն ու համապատասխան գործիքներ՝ հայտարարագրերի վավերությունը գնահատելու եւ ստուգելու համար:</p> <p>Ապահովել ընտրված եւ քաղաքական պաշտոն զբաղեցնող այլ անձանց համար նախատեսված շահերի բախումը կանխարգելող ու էթիկայի հստակ կանոններ, նպաստել դրանց կիրառությանը եւ կատարել դրանք, սահմանել այս կանոնների խախտման համար պատշաճ պատժամիջոցներ:</p> <p>Ամրապնդել գույքի հայտարարագրման, շահերի բախման եւ անհամատեղելիության վերաբերյալ օրենսդրությունը՝ համապարփակ ձևով կարգավորելով էթիկայի հանձնաժողովի իրավասությունները:</p>	<p>առաջընթաց չի գրանցվել</p>
22	<p>Շարունակել սահմանադրական բարեփոխումները եւ ապահովել դրանց պատշաճ իրականացումը՝ ավելի հստակ բաժանելով դատական իշխանության լիազորություններն ու անկախությունը, այդ թվում՝ կատարելագործելով դատավորների թեկնածությունների առաջադրման եւ նրանց նշանակման ընթացակարգերը</p> <p>Գործնականում ապահովել դատական իշխանության պատշաճ ֆինանսավորումը:</p> <p>Ստեղծել մի մեխանիզմ, որը կապահովի դատավորների հավասար մասնակցությունը ինքնակառավարման մարմիններում. հստակեցնել այդ մարմինների իրավասությունները, ինչպես նաև դատարանների նախագահների դերը:</p>	<p>սահմանափակ առաջընթաց</p>

	<p><i>Ապահովել, որ դատավորների միջև գործերի ավտոմատացված բաշխումը հիմնված լինի օբյեկտիվ չափորոշիչների վրա եւ ապահովել, որ գործերի բաշխման վերաբերյալ տեղեկությունները դատավորների, կողմերի ու հանրության համար լինեն բաց, հասանելի եւ կիրառելի:</i></p> <p><i>Ապահովել, որ դատական իշխանության անկախությունը ներառի այլ դատավորների կողմից արված միջամտությունից անկախ լինելը, իսկ նման գործելակերպ դրսևորվելու դեպքում խնդիրը լուծվի կարգապահական միջոցների կիրառմամբ այն դատավորների նկատմամբ, որոնք մասնակցություն են ունեցել այդ գործելակերպին:</i></p> <p><i>Փոփոխել դատավորների կարգապահական պատասխանատվության հիմքերը՝ միջազգային ստանդարտներին եւ լավագույն գործելակերպին համապատասխան սահմանելով պարզ ու հստակ չափորոշիչներ, ինչպես նաեւ ապահովել, որ օրենքում արտացոլվի այն փաստը, որ կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու համար պահանջվում է կարգապահական իրավախախտում ու կարգապահական վարույթից տարբեր՝ այլ ընթացակարգ պետք է դիտարկել այն դատավորներին աշխատանքից հեռացնելու համար, որոնք չեն կարողանում կատարել իրենց գործառնությունները:</i></p> <p><i>Ապահովել, որ կարգապահական վարույթները համապատասխանեն արդար դատաքննության երաշխիքներին, մասնավորապես՝ այս վարույթներում առանձնացնելով քննությունը, հետապնդումը եւ որոշման կայացումը, ինչպես նաեւ դատավորներին տրամադրել համապատասխան միջոցներ՝ իրենց պաշտպանելու համար:</i></p>	
23	<p><i>Իրականացնել մասնավոր հատվածում առկա կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատում</i></p> <p><i>Գործարար ոլորտի ներկայացուցիչների հետ համագործակցելով՝ բացահայտել գործարար ոլորտում բարեխիղճ գործելակերպին ուղղված միջոցառումները եւ ընդգրկել դրանք հակակոռուպցիոն ռազմավարության մեջ կամ քաղաքականության մեկ այլ համապատասխան փաստաթղթում, ապահովել այս միջոցառումների իրականացման մոնիթորինգը</i></p> <p><i>Ներգրավել գործարար ոլորտի ներկայացուցիչներին նոր հակակոռուպցիոն ռազմավարությամբ նախատեսված հակակոռուպցիոն մարմիններում</i></p>	սահմանափակ առաջընթաց